

DE KATHOLIEKE CONTRAREFORMATIE IN DE 21STE EEUW

VERRIJZENIS

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

NR. 1 / JANUARI-FEBRUARI 2001

AFGIFTEKANTOOR: B-2390 MALLE

EEN NIEUWE TITEL VOOR EEN NIEUWE EEUW

Zij zal hem doen opstaan uit de doden... en hij zal terugkomen in vreugde

In *La Ligue* van de Franse CRC nr. 372, november-december 2000, kondigde abbé Georges de Nantes onder de titel “*RÉSURRECTION*” de naamsverandering aan van het tijdschrift dat door hem gesticht werd en waarvan onze “*DE KATHOLIEKE CONTRAREFORMATIE IN DE XXSTE EEUW*” het Nederlandstalig klankbord was:

«Al een tijdje waren wij op zoek naar een nieuwe titel voor ons tijdschrift bij het begin van het nieuwe millennium. Ik heb besloten de titel “*LA CONTRE-RÉFORME CATHOLIQUE AU XXe SIÈCLE*” te laten

vallen. Tegelijkertijd sluit ik de grote werf waarin wij gestalte hebben gegeven aan het *corpus* van onze KCR-doctrine, uitgewerkt in het licht van de strijd van Satan tegen de Allerheiligste Maagd Maria.

«Het is gedaan met de Katholieke Contrareformatie in de twintigste eeuw. Met de éénnentwintigste eeuw begint de “*VERRIJZENIS*”. ***Alles is gestorven met Joannes-Paulus I en alles zal verrijzen met hem.***

«Op het moment waarop alles sterft, overeenkomstig de profetie van het Derde Geheim van Fatima, verkondigen wij met een nieuwe titel de *VERRIJZENIS* van de

Paus Joannes-Paulus I ontvangt de orthodoxe patriarch van Leningrad en KGB-agent, Nikodim, in audiëntie: 5 september 1978. Nikodim spreekt met liefde over de Kerk en de eenheid, en onderstreept hoe dringend de vereniging is. Enkele ogenblikken later sterft hij in de armen van de Paus, die hem vol vroomheid de sacramentele absolutie schenkt. Kan men hierin geen voortekenen zien van de bekering van het orthodoxe Rusland, verdiend door de *enige* Paus van de twintigste eeuw die te kennen gaf dat hij de intentie had aan de H. Maagd te gehoorzamen door Rusland aan haar Onbevlekt Hart toe te wijden? (foto Felici)

Kerk – die even zeker is als de Verrijzenis van Onze Heer Jezus Christus, en de Verrijzenis van hen die uit het graf gekomen zijn op zijn woord, zoals Lazarus, of door toedoen van zijn kostbare dood op Goede Vrijdag. Wat een vreugde om het blad te kunnen omslaan en binnen te treden in een nieuw tijdperk! **Vandaag, “in zekere zin”, sluit de Contrareformatie haar deuren, omdat de conciliaire Hervorming zal verdwijnen door de genade van de Paus-martelaar.** Wat men dood waande, zal terug tot leven komen, voor de wedergeboorte van de Kerk. Gedaan met het juk van de duivel te moeten ondergaan, want hij zal uit de Kerk verdreven worden door de almachtige genade van de Onbevleete. Zij is zo geliefd door God, Vader, Zoon en Heilige Geest! Zij zal de kop van de Slang verpletteren. Wij zullen de overwinning van Onze-Lieve-Vrouw van Fatima meemaken, van de uitverkorene die Zij in haar Hart draagt, geopenbaard door het Derde Geheim: een tweede Jozef uit het Oude Testament, de lievelingszoon van Rachel, die door zijn broers verkocht werd maar hen uiteindelijk terugvond, niet om zich te wreken maar om hen allen te redden.

« Zo zullen zijn tegenstanders neerstorten in de put die zij voor hem gegraven hadden. Hun misprijzen voor de Maagd Maria en haar boodschap, waarvan zij geen werk wilden maken, zal hen duur te staan komen: zij moeten wijken voor Joannes-Paulus I, man van smarten, verafschuwd door de handlangers van Satan maar geliefd door hen die moeten gered worden. **Hij is een nieuwe Jezus-Christus voor de ééntwintigste eeuw, zoals Franciscus van Assisi het was voor de middeleeuwen.**

« Op het woord van de Heilige Maagd zal de Kerk zich richten naar deze heilige Paus, met een elan van liefde voor de uitverkorene van haar Onbevleete Hart. Door zijn toedoen zal de Kerk herboren worden, wanneer datgene wat Onze-Lieve-Vrouw al zolang vraagt **eindelijk** zal ingewilligd worden: want het zijn de clausules van een **NIEUW VERBOND**, dat rijk is aan heerlijke beloften.

« Natuurlijk zal dit alles niet het werk van één dag zijn. Maar als wij het geloof bezitten, zullen wij met volharding wachten op wat Zij beloofd heeft. Botte afwijzing, kritiek en protest van de kant van hen die niet zullen willen geloven, moeten wij over ons heen laten gaan. **Er zal nog veel moeten geleden worden, want de grote dingen komen alleen in pijn en smart tot stand.** De Maagd Maria zal ons echter spoedig bovennatuurlijke bewijzen geven van de Verrijzenis van Joannes-Paulus I, en “**zij zullen opkijken naar hem die zij doorboord hebben**”, tot in hun hart geraakt.

« Wat mezelf betreft, ik voel me als bevrijd, na zo lang alleen gevochten te hebben. Ik cijfer mezelf nu weg vóór hem die de Onbevleete doet verrijzen voor het heil van de Kerk: de glorievolle mysteriën breken aan. In het Derde Geheim kwamen ze nauwelijks ter sprake, omdat het visioen op zich van het door zijn broeders gedode slachtoffer volstaat om ons het voorgevoelen te geven van zijn **VERRIJZENIS**. Het derde gedeelte van het grote

Geheim is één en al licht en glorie, want het mysterie van de Maagd die mede-Verlosser is, wordt er gekoppeld aan het mysterie van de **Bisschop in het wit gekleed**, ter dood gebracht als een *witte hostie* voor zijn broeders. Ieder van ons is het gegeven deel te nemen aan de prachtige ontknoping van het *epos* van Fatima, gedreven door de Heilige Geest en met een grote toewijding en liefde voor de Kerk.

« Daags na de trieste ceremonie van 13 mei 2000 (n.v.d.r.: toen de heiligverklaring van Francisco en Jacinta overschaduwde werd door de bekendmaking van een valse interpretatie van het Derde Geheim; zie KCR 28ste jaargang nr. 5, sep.-okt. 2000) waren wij als dood, onder de doden. Maar sindsdien is het licht van Christus over onze zielen beginnen schijnen, en een nieuwe vreugde heeft onze harten overspoeld. Wij zijn rotsvast overtuigd van de bescherming van de Maagd Maria, want Zij is het die dit werk van **VERRIJZENIS** begonnen is in 1917, die van Francisco en Jacinta onze voorbeelden heeft gemaakt en van Lucia de heraut van haar boodschap: **Boete, Boete, Boete!**

« Misschien waren de krampachtige bewegingen die zuster Maria-Lucia van Jezus en het Onbevleete Hart op zondag 13 mei 2000 maakte een herneming van deze kreet, een ultieme poging om deze boodschap over te brengen – zoals zij op 13 oktober 1917 als klein meisje, gezeten op de schouder van dokter Carlos Mendès, “*met een grote geestdrift en een groot geloof en met een stem die klonk als die van een profeet uitriep: Doe boete! Doe boete! Onze-Lieve-Vrouw wil dat jullie boete doen! Als jullie boete doen, zal de oorlog ophouden...*”

« Deze kreet van Lucia, dezelfde als die van de Engel, is ongetwijfeld gericht tot de hele wereld, met zijn massa's verdoemden die afstevenen op de hel; tot de Kerk, waar alles wat de conciliaire hervorming aanvaard heeft, afsterft; tot ons land, dat zich overgeeft aan goddeloosheid, immoraliteit, genetische manipulatie, cultus van het geld en alle mogelijke misdaden. Maar deze kreet is in de eerste plaats tot ieder van ons gericht, opdat wij hem zouden horen en in de praktijk omzetten, op het ogenblik waarop de katholieken in China vervolgd, opgesloten en gemarteld worden; op het ogenblik waarop de katholieken in Indonesië hun huizen moeten ontvluchten, van honger en koude moeten sterven of een rituele marteldood sterven in de handen van moslimmilities; op het ogenblik waarop de katholieken in Zuid-Soedan hun kerken, scholen en weeshuizen gebombardeerd zien.

« Wij moeten **naderen tot God** om de genade te ontvangen die voortvloeit uit het **Bloed van deze martelaars**, door boete te doen, dat wil zeggen door ons te keren naar de enige troon die overeind staat, de troon waarop de Allerheiligste Maagd Maria zetelt, Onze-Lieve-Vrouw van de Heilige Rozenkrans, volgens de wil van de enige ware God en Verlosser van de wereld, Jezus-Christus. »

broeder Georges van Jezus-Maria

DE HEILIGE EN HET LIJK

Bij de zaligverklaringen van Pius IX en Joannes XXIII

Pius IX (1846-1878) werd door Paus Joannes-PaulusII zaligverklaard om een overduidelijke reden: de paus van de Onbevleete is een zeer grote heilige. En omdat Pius IX de Leraar is van de Onbevleete die alle ketterijen de kop indrukt, is hij ook de Paus van de *Syllabus* en van de encycliek *Quanta cura*. Tenslotte is hij de Paus van de pauselijke onfeilbaarheid, vastgelegd tijdens het Eerste Vaticaans Concilie. Dat is de "logica", bovennatuurlijk en heilig, van een pontificaat dat tot de grootste van heel de Kerkgeschiedenis mag gerekend worden.

Joannes XXIII (1958-1963) werd geconfronteerd met dezelfde realiteit van de moderne wereld. Bewust nam hij een standpunt in dat tegenovergesteld was aan dat van Pius IX. Toen hij kennis nam van het Derde Geheim van Fatima zei hij: « *Dit heeft geen betrekking op de jaren van mijn pontificaat.* » Eigenlijk kwam zijn reactie hierop neer: « *Ik wil niet die Bisschop in het Wit gekleed zijn.* »

Juist zoals Pius IX riep hij een Concilie samen. Maar het Tweede Vaticaans Concilie heeft de voorrechten van Onze-Lieve-Vrouw geminimaliseerd door te weigeren Haar uit te roepen tot universele Middelaars van alle genaden. Het Concilie heeft de Kerk opengezet voor de Wereld, in tegenspraak met de veroordelingen van de *Syllabus*, en heeft "de dwalingen van Rusland" niet willen veroordelen. Dat is de "logica", louter humaan en naturalistisch, van een pontificaat dat het meest rampzalige uit de geschiedenis van de Kerk was.

Een volkomen tegenstrijdigheid, waarbij men het noorden zou verliezen... als God ons geen onbetwistbaar teken zou gegeven hebben om de heilige van **het lijk** te onderscheiden, volgens de "symbolische" taal van het derde deel van het Geheim van Fatima: « *Half bevend, met wankele tred, door pijn en verdriet neergeslagen, bad hij voor de zielen van de lijken die hij op zijn weg ontmoette.* » Het lichaam van Pius IX is ongeschonden gebleven!

Een ongemeen heftige campagne van de media, georchestreerd door de Israëlische regering, beschuldigt Pius IX van **antisemitisme** (zie b.v. de *Jerusalem Post* van 3 september 2000). De vereniging *L'amitié judéo-chrétienne de France* kloeg de "zwakte" van Pius IX aan en verklaarde dat hij, "meer bepaald door zijn houding tegenover de joden", de incarnatie is van "de impasse waarin het katholicisme terecht gekomen was en waaruit het zich sindsdien met zoveel moeite probeert te bevrijden." Ook de opperrabijn van Rome, Elio Toaff, liet zich niet onbetuigd. In een interview gepubliceerd op 3 september door *La Repubblica* bracht hij de zaak-Mortara in herinnering: "Het was een verschrikkelijk iets dat diepe sporen heeft nagelaten in de joodse gemeenschap."

De kwade trouw is hier des te flagranter omdat men nergens een spoor vindt van deze beschuldiging van antisemitisme... tot op de vooravond van de zaligverklaring, d.w.z. eind augustus 2000!

Pius IX was niet antisemitisch. Mgr. Carlo Liberati heeft de waarheid hersteld in twee interviews toegestaan

aan de Italiaanse dagbladen *Corriere della Sera* en *Avvenire*: « *Pius IX was de gangmaker van de bevrijding van de joden. In de nacht van 17 op 18 april 1848 gaf hij het bevel om de poorten van het getto omver te gooien. Hij liet de onwaardige en vernederende taken die toegevoegd waren aan de joden schrappen. Hij verklaarde dat zij geen "vreemdelingen" waren en beval de oprichting van patrouilles die de opdracht hadden de joden te beschermen tegen een mogelijke volksopstand – die inderdaad uitbrak tegen deze emancipatie van het getto.* »

Dan blijft er nog de zaak-Mortara: het gaat hier om een joods kind, Edgardo Mortara, dat op tweejarige leeftijd in doodsgevaar gedoopt werd door een katholieke bediende, in het geheim; nadien werd hij door de Kerk opgevoed tegen de wil van zijn ouders in. Mgr. Liberati heeft herinnerd « *aan wat niemand ooit gezegd wil hebben: toen Edgardo Mortara een adolescent geworden was, liet men hem vrij om terug naar huis te gaan. Hij bracht een maand bij zijn ouders door, en besloot toen om in Rome te blijven en priester te worden. Na zijn wijding verzoende hij zich met zijn ouders. Edgardo was één van de eerste getuigen om zich vóór de zaligverklaring van Pius IX uit te spreken: daartoe legde hij een verklaring neer die voorkomt in het canoniek proces* » (*Correspondance Européenne* nr. 49).

broeder Bruno Bonnet-Eymard

PIUS IX: ZIJN LICHAAM ONGESCHONDEN GEBLEVEN.

Op 4 april II. had in Rome, in de crypte van de basiliek San Lorenzo al Verano, de ceremonie plaats van de herkenning van het lichaam van de eerbiedwaardige Pius IX die er rust sinds 13 juli 1881, drie jaar na zijn dood in het Vaticaan op 7 februari 1878.

Bij deze ceremonie waren o.m. aanwezig: Mgr. Carlo Liberati, postulator van de zaak van de zaligverklaring; Mgr. Brunero Gherardini; Z. Em. Kardinaal Jorge Arturo Medina Estevez, prefect van de Congregatie voor de Goddelijke Eredienst; Mgr. Odo Fusi Pecci, emeritus bisschop van Senigallia; vertegenwoordigers van de Romeinse Curie; priesters en religieuzen, van wie een aantal zelfs uit het buitenland.

Mgr. Carlo Liberati schrijft in de *Osservatore romano*: « *Pius IX, in bijna perfecte staat bewaard sedert de laatste herkenning onder Pius XII (van 25 oktober tot 24 november 1956), is verschenen in heel de sereniteit van zijn menselijkheid, zoals de fotografische documentatie er de herinnering aan bewaart...* »

« *Als het ons toegestaan is te verwijzen naar de analyses van moderne auteurs en hagiografen van grote waarde, zoals de onvergetelijke Piero Bargellini en pater Domenico Mondrone, s.j., dan zouden we Pius IX kunnen omschrijven als een man begiftigd met een grote humaniteit en een indrukwekkende waardigheid, die nog betekenisvoller wordt door de sereniteit van zijn gelaat, ongeschonden in de stille grootsheid van de dood.* »

Correspondance Européenne nr. 49, 10 september 2000

DE KERK VAN DE HEILIGE MARTELAREN VAN CHINA

« Zes bisschoppen, drieëntwintig priesters, acht seminaristen, zeven zusters, zesendertig catechisten, negenentwintig maagden of weduwen, twee doopleerlingen en negen kinderen » : de lijst van de heldhaftige falanx die op zondag 1 oktober 2000 door Paus Joannes-Paulus II werd heiligverklaard, is indrukwekkend. Ze illustreert de levenskrachtige Kerk van China, die sinds meer dan driehonderd jaar onophoudelijk vervolgd wordt en die men terecht vergeleken heeft met de Kerk van de eerste eeuwen.

Deze heiligverklaring is een mirakel. Tegenstand was er om te beginnen vanuit Peking, dat alles gedaan heeft om het onderzoek ter plaatse te dwarsbomen door alle mogelijke laster te verspreiden over de martelaars, die bestempeld werden als “duivels van het buitenland” of “verraders van hun vaderland”. Maar ook vanuit Rome kwam tegenwind. Immers, toen de bisschoppen van Taiwan in november 1985 de resultaten van het werk van hun commissies kwamen voorleggen, werden ze afgescheept: « *Op het Staatssecretariaat vreesde kardinaal Casaroli dat de aankondiging van de heiligverklaring de inspanningen om de relaties tussen de Heilige Stoel en de regering van Peking te normaliseren, zou hinderen... Toen ik in 1996*

vernám dat pater Gabriel Perboyre heiligverklaard zou worden, heb ik naar de Paus een nota gestuurd waarin ik in heftige bewoordingen protesteerde tegen de politieke blokkade die werd opgeworpen tegen de zaak van de Chinese martelaren, en waarbij ik zei dat de martelaren van China in Rome werden blootgesteld aan een tweede martelaarschap! » (P. Jean Charbonnier, *Les cent vingt martyrs de Chine*, Églises d'Asie, september 2000, p. 9).

De zaak zou nog steeds even ver staan als de regering van Peking niet op eigen initiatief het lopende proces van “normalisatie” had afgebroken, door in januari 2000 vijf nieuwe bisschoppen van de **patriottische Kerk** te laten wijden. Vanaf dat ogenblik diende Rome geen rekening meer te houden met diplomatieke overwegingen. De nieuwe prefect van de Congregatie voor de Heiligverklaringen, don José Saraiva Martins, « die de heiligverklaring van de martelaren van China ter harte nam » – zoals hem ook de zaligverklaring van Francisco en Jacinta Marto, zijn landgenoten, nauw aan het hart lag – kondigde in maart aan dat de zo lang verwachte plechtigheid van de heiligverklaring van de Chinese martelaren zou plaatsvinden te Rome op 1 oktober 2000.

Clandestiene mis in de provincie Shaanxi, in 1995. De Kerk van Shaanxi, die lange tijd onder de hoede van de franciscaanse missies stond, is een bolwerk van de ondergrondse Kerk, die tegenwoordig tien miljoen gelovigen telt, tegenover vier miljoen voor de officiële, “patriottische” Kerk. Door hun overtreding van het verbod van de communistische regering om thuis missen op te dragen, weten deze katholieken dat zij gevangenneming en zelfs de dood riskeren. Zo treden zij bewust in de voetsporen van de martelaren die zij eren.

Dit was een bijzonder gelukkige gelegenheid, vermits de Kerk die dag het feest viert van de Heilige Theresia van het Kind Jezus, patrones van de missies, aan wie de missies van China bijzonder dierbaar waren! Een andere, niet minder providentiële samenloop van omstandigheden is dat die dag ook de verjaardag is van de afkondiging van de Volksrepubliek China (1 oktober 1949). Vandaar de woede van de gezagsdragers in Peking, die reeds de wind van de nederlaag voelen opsteken! De diplomaten van het Vaticaan dachten dat het handig was om uit te leggen dat de christenen van China bij deze gelegenheid toonden « dat ze de liefde voor het vaderland en de liefde voor de godsdienst, volgens de geijkte uitdrukking uit het officieel jargon, met elkaar kunnen verenigen »! Maar de communistische regering van Peking liep daar niet in, vanuit de kennis dat de **ondergrondse Kerk** die haar vandaag weerstand biedt zich voedt met het voorbeeld van de martelaren van het verleden, en dat de vurigste haarden van christelijk leven precies te vinden zijn op die plaatsen waar ze hun bloed vergoten hebben.

DE MARTELAREN VAN FUJIAN

Bovenaan de lijst van nieuwe heiligen bevinden zich vijf Spaanse dominicanen die in het midden van de 17de eeuw vanuit de provincie *Onze-Lieve-Vrouw van de Rozenkrans* op de Filippijnen naar China waren gekomen. Voor hen was er geen sprake van de katholieke riten aan te passen aan de zogenaamde wijsheid en de rituelen van het confucianisme, iets waarop de jezuïet Matteo Ricci en zijn volgelingen prat gingen (zie *kadertekst*). Het Kruis en de Heilige Rozenkrans waren hun enige wapens. Ze trokken doorheen de provincie *Fujian*, tegenover het eiland Formosa, en haalden er een overvloedige oogst binnen. Maar de lokale mandarijnen kloegen hen bij de keizer aan als rebellen en een van hen, **Francisco de Capillas**, vergoot zijn bloed in 1648; vijf anderen volgden hem in de marteldood in 1748. Dichtbij MUYANG trekken hun graven nog talrijke gelovigen aan naar de "Heilige Berg".

Pater Charbonnier merkt hierbij op : « In deze streek dulden duizenden katholieken geen inmenging van de

MATTEO RICCI, MODEL MISSIONARIS ?

De Italiaanse jezuïet Matteo Ricci (1552-1610) studeerde te Goa en ging via de Portugese kolonie Macao in 1583 naar China. Zijn grote kennis van astronomie en geografie (hij vervaardigde een beroemde wereldkaart, *Mappamondo*) maakte dat hij gemakkelijk toegang kreeg tot de Chinese geleerden. Hij nam hun kleding aan en gaf verschillende werken in het Chinees uit.

In zijn bekeringsmethode was hij voorstander van een "ruime aanpassing" aan de plaatselijke cultuur. Daardoor lag hij aan de basis van de latere **ritenstrijd** die in de 17de en 18de eeuw voor verdeeldheid in de rooms-katholieke Kerk zou zorgen. Vooral de jezuïetenmissionarissen waren gewonnen voor een aanpassingsmethodiek die zij o.m. in China in de praktijk brachten: christenen mochten volgens hen bepaalde confuciaanse gebruiken en riten verder beoefenen, zoals eerbewijzen aan de voorouders, overledenen en Confucius zelf. Volgens hen ging het om louter civiele gebruiken. Dominicanen en franciscanen daarentegen wezen deze riten van de hand als een toegeving aan het bijgeloof. Het oordeel van Rome werd ingeroepen. De knoop werd pas voorgoed doorgehakt in 1742, toen Paus Benedictus XIV in zijn bul *Ex quo singulari* de aanpassing aan de confuciaanse zeden definitief verbood. **Daarmee raakte ook de aanpassingsmethode van pater Matteo Ricci in diskrediet...**

... tot die in 1981 door Paus Joannes-Paulus II plechtig opnieuw op het voorplan werd geplaatst. Bij zijn bezoek aan de Filippijnse hoofdstad Manila, op 18 februari van dat jaar, richtte de Paus zich in een toespraak tot de plaatselijke Chinese gemeenschap, en over hun hoofden heen tot de christenen van de Volksrepubliek China:

« Ik zou nu langs jullie personen om allen die zich in China bevinden willen bereiken, en met vreugde en affectie al mijn broeders en zusters in Christus die in

dat uitgestrekte land wonen, willen begroeten. (...) Door mijn nederige woorden wil ik ook mijn waardering voor uw grote land uitdrukken.

« Pater Matteo Ricci s.j. heeft vanaf het begin de Chinese cultuur begrepen en ten volle geapprecieerd, en zijn voorbeeld moet velen tot inspiratie dienen. Anderen hebben echter geen blijk gegeven van hetzelfde begrip. Maar wat ook de moeilijkheden mogen geweest zijn die zich voorgedaan hebben, zij behoren tot het verleden: nu moeten wij ons naar de toekomst keren. »

Abbé de Nantes schreef hierbij volgend commentaar:

« De Paus eert hiermee de enige missionaris van Azië die door Rome gedesavoueerd werd en wiens ideeën door Rome afgekeurd werden wegens zijn *overdreven* waardering voor de Chinese riten. De Paus aarzelt ook niet om smadelijk te spreken over hen die hem met recht en reden tegengesproken hebben. Laten we het verleden van de tafel vegen: dat is de boodschap. De conciliaire Kerk verworpt wat ze geprezen heeft, het werk van degenen die door haar heilig-verklaard werden – jammer voor de priesters van de *Missions étrangères* van Parijs, maar dat is toch een ten dode opgeschreven instelling ... En ze prijst wat de pausen, van Benedictus XIV tot Pius X, verworpen wilden zien: de bewondering voor de cultus van de voorouders, de vermenging van de katholieke godsdienst met het Chinese mandarijnendom en het confucianisme... » (Franse CRC nr. 166, juni 1981).

Matteo Ricci is geen heilige. Geen enkele van zijn volgelingen komt voor op de lijst van martelaars van China. Het is nochtans door het bloed van de martelaren dat de liefde van Jezus en de uitstraling van de Onbevleete alle "muren" zullen omverwerpen: de confuciaanse cultuur, het militant communisme en het anti-Roomse schisma.

mandarijnen van vandaag in de aangelegenheden van hun Kerk. Zoals eertijds het geval was met de volgelingen van de jezuïeten en die van de dominicanen, staan twee clans tegenover elkaar: zij die “in de Kerk” staan, dit wil zeggen zij die zich plooiën naar de richtlijnen van de huidige regering binnen de officieel geopende kerken, en zij die zich “buiten de Kerk” bevinden, namelijk zij die zich met een absolute trouw beroepen op de richtlijnen van Rome en elk compromis met de “patriottische” christenen verwerpen. Deze tweedeling heeft diepe wortels. De recente beperkingen die door de huidige regering werden opgelegd, hebben slechts de waakzaamheid doen opleven van deze christenen die reeds heel wat stormen hebben weten te doorstaan » (o.c., p. 22).

“WEERSPANNIGE” PRIESTERS EN CATECHISTEN

Na de ontbinding van de Sociëteit van Jezus namen de *Missions étrangères* van Parijs en de Lazaristen de fakkel over. Toen brak de heldhaftige tijd van de Chinese missies aan, een afwisseling van rust en wrede vervolgingen. **Mgr. Gabriel Taurin Dufresse**, omringd door een handvol Chinese priesters die hem hielpen *Sichuan* te evangeliseren, legde de basis van een reglement van christelijk en priesterlijk leven dat gedurende heel de 19de eeuw van kracht zou blijven. Toen hij in 1815 werd aangehouden en gefolterd, antwoordde hij aan degene die hem beschuldigde van opstand tegen het Keizerrijk: « *Mijn Rijk, het Rijk waarnaar ik uitzie, is het Paradijs.* » Hij werd onthoofd op 14 september, feestdag van de Verheffing van het Heilig Kruis.

Eén van zijn catechisten, **Pieter Wu Guosjeng**, stapte

DE KOLONIE VAN HET HEILIG HART

Deze kolonie werd in het begin van de 18de eeuw gesticht door een jezuïet die zijn bekeerlingen wilde onttrekken aan de razernij van de plaatselijke mandarijnen. De organisatie ervan was gekopieerd op de beroemde **reducties** die de jezuïeten in Paraguay hadden gesticht (bij ons bekend door de film *The Mission*).

De Kolonie van het Heilig Hart was weggeborgen op een moeilijk toegankelijke en rotsachtige hoogvlakte die *Tsjajuangoe* (“Ravijn van de theetuin”) heette. Het christelijk leven was er geregeld zoals in een klooster. Op enkele jaren tijd steeg het aantal gelovigen dat er een toevlucht zocht boven de zesduizend.

De kolonie werd zwaar op de proef gesteld en verschillende keren uiteengeslagen, maar telkens opnieuw verrees zij uit haar as. In de 19de eeuw, toen de vervolgingen tijdelijk onderbroken werden, werd zij de parel van het bisdom *Laohekoe*, dat toevertrouwd was aan Italiaanse franciscanen. Na meer dan dertig jaar beroofd te zijn geweest van zowel buitenlandse als Chinese herders, geniet de kolonie sedert 1980 van de (zeer beperkte) liberalisering van het regime in Peking. Meteen is er ook een schitterende opbloei merkbaar van roeping en vurigheid !

naar het schavot toe met zijn paternoster in de hand. Geknield en vóór hij de fatale slag ontving, hief hij de ogen ten hemel en riep uit met luide stem: « *Hemel, Hemel, mijn woonplaats! Ik zie de heerlijkheid van de Hemel, ik zie Jezus de Verlosser!* » Talrijke mirakels zijn door zijn tussenkomst bekomen.

De lazarist **François-Régis Clet** verliet Frankrijk in 1791. Toen hij hoorde over de revolutionaire razernij die daar woedde, schreef hij aan zijn zuster: « Het is beter in China te zijn dan in Frankrijk; onze ongelovigen staan ver af van de gruwelijkheden die de goddelozen bij jullie begaan! » Maar toen er opnieuw vervolgingen uitbraken tegen de “katholieke sekte”, die als pervers en gevaarlijk werd beschouwd door het keizerlijk gezag, moest de missionaris op zijn beurt te *Wytsjang* een voortvluchtig leven leiden als refractair priester, hetgeen hem tot de marteldood zou voeren in 1820. Het centrum van zijn missie had hij gevestigd in het gebergte van *Tsjajuangoe*, op de plaats van de oude “Kolonie van het Heilig Hart” (zie *kadertekst*). Hij was door zijn hele leven en zijn heldhaftige dood het voorbeeld van de volmaakte missionaris, waardoor pater **Jean-Gabriel Perboyre**, een ander bewonderenswaardig lazarist, geïnspireerd werd; deze laatste stierf de marteldood in 1840.

FRANKRIJK BESCHERMT DE MISSIES

In 1842 liet de Chinese gouverneur van Kanton 20.000 kisten opium in zee gooien; Engeland dreef hiermee een winstgevende handel zonder enige bekommernis om de schade aangericht bij de lokale bevolking. Op het einde van de *Opiumoorlog* zag het Rijk van het Midden zich gedwongen vijf havens te openen voor de handel met het Westen. De vertegenwoordiger van Frankrijk in Kanton, de *Lagrené*, liet aan het handelsverdrag een clausule toevoegen die handelde over verdraagzaamheid tegenover de katholieke missionarissen en hun bekeerlingen: « ***Dat voortaan elke inboorling of vreemdeling die de godsdienst van de Heer van de Hemel [zo werd het katholicisme genoemd] bestudeert of beoefent, en die zich voor het overige goed gedraagt en geen onlust veroorzaakt, als vrij van elke fout en schuld moet beschouwd worden.*** »

Het Chinese keizerlijke gezag slaagde er evenwel niet meer in de verafgelegen provincies te controleren, zoals *Guangxi*, waar de verschrikkelijke sekte van de *Taiping* een ravage aanrichtte. Precies deze provincie viel ten deel aan pater **Auguste Chapdelaine**, een Normandisch missionaris. Hij droeg er zijn eerste H. Mis op de 8ste december 1854, de dag zelf waarop Paus Pius IX te Rome het dogma van de Onbevleete Ontvangenis afkondigde. Maar enkele maanden later werd de missionaris verklikt door een verrader, verschrikkelijk gefolterd en ter dood gebracht. De catechiste **Agnes Cao Kui**, die op hetzelfde ogenblik werd gearresteerd, vroeg om « *dezelfde terechtstelling als meester Ma* ». *Ma* was de Chi-

DE MISSIONS ÉTRANGÈRES VAN PARIJS

De *Vreemde Missies* van Parijs ontstonden uit een genootschap van seculiere priesters en leken die voor missies onder de heidenen ijverden. In 1658 ontvingen de priesters François Pallu en Lambert de la Motte de bisschopswijding. Daarop vertrokken ze naar Siam (nu: Thailand), maar niet zonder eerst de wens uitgedrukt te hebben dat er te Parijs een seminarie zou komen om hen van priesters te voorzien.

In 1663 werden enkele panden gekocht in de *Rue du Bac* en stak men van wal met het gewenste seminarie, waaruit het Gezelschap van de Vreemde Missies van Parijs ontstaan is. Het is nog altijd een genootschap van seculiere priesters die, zonder kloostergeloften af te leggen, in gemeenschap leven. Het is ook het oudste van alle genootschappen van wereldpriesters die uitsluitend voor de missies onder de heidenen werden gesticht.

Vanaf zijn ontstaan streefde het genootschap als voornaamste doel de vorming van een inheemse geestelijkheid na. Het bestond nog maar nauwelijks een kwarteeuw toen er al elf eigen priesters waren in de haar toevertrouwde missie van Tonkin, het noorden van het huidige Vietnam – samen met Siam de oudste missie van de *Missions étrangères*. Vóór Wereldoorlog II hadden zij 39 missies (bisdommen, apostolische vicariaten en prefecturen) in o.m. China, India, Korea, Mandsjoerije, Laos, Kambodja en Japan, die samen 1.700.000 katholieken telden en waarin 42 bisschoppen, 1042 missionarissen en 1427 landeigen priesters werkten.

nese naam van pater Chapdelaine... Hun martelaarschap bracht een nieuwe interventie van de buitenlandse grootmachten op gang. De verdragen van 1858 en 1860 bevestigden de handelsvoordelen van de Engelsen en terzelfdertijd de beschermrechten van Frankrijk over de katholieke missies. Op die manier berustte het wettelijk statuut van de katholieke Kerk in China lange tijd op dit Chinees-Frans akkoord.

De vervolgingen werden daarom nog niet gestaakt. In 1862 baatte het de Franse missionaris **Jean-Pierre Néel** niet dat hij zijn paspoort kon voorleggen dat op correcte wijze door twee keizers – die van China en die van Frankrijk, Napoléon III – ondertekend was: hij werd niettemin veroordeeld tot onthoofding omwille van « samenzwering », en samen met hem stierven drie catechisten en **Lucia Ly**, één van die wonderlijke toegewijde maagden die zich met zeer veel ijver sontfermden over vrouwen en jonge meisjes. Een vuurbol verscheen boven het lichaam van de martelaar. De mandarijn die de terechtstelling bevolen had, was erdoor ontzet: « Deze man had een ster, ik heb me vergist door hem te doden. » In de befaamde Martelarenzaal van de *Missions étrangères* te Parijs bewaart men zijn haarstreng die zijn beulen hadden vastgemaakt aan de staart van een paard om hem te verplichten te lopen... Andere ontroerende relikwie: de paternoster van zwarte en roze steentjes die de maagd-

martelares **Agatha Lin Zhao** door haar vingers liet glijden tijdens haar catechesetochten.

DE SLACHTOFFERS VAN DE BOKSERS

Aan het einde van de 19de eeuw vermenigvuldigden de missiestichtingen zich zowat overal in China: weeshuizen, scholen, veldapotheken. De banden met Frankrijk werden aangehaald: vanaf het werk van de Heilige Kindsheid voor het doopsel en de opvoeding van verlaten kinderen – één onder hen, de seminarist **Paul Chen**, komt voor in de lijst van martelaren en zijn relikwieën worden bewaard in de Notre-Dame van Parijs – tot aan de Karmel van Lisieux waar zuster Theresia van het Kind Jezus bad en zich offerde voor haar “broeder”, een missionaris in het oosten van *Soe-tsjouen*:

In mijn diepe eenzaamheid,

Maria... wil ik de harten winnen.

Door uw apostel, aan het uiteinde van de wereld,
zal ik de zondaars bekeren.

In 1900 brak de opstand van de **Boksers** uit, een sekte van taoïstische inspiratie die uiterst vijandig gezind was jegens alles wat de stempel van het Westen en de naam van christen droeg. Hun strijdkreet, “Het vaderland dienen, de vreemdeling vernietigen”, ontketende een nooit geziene golf van vervolgingen en moordpartijen. Men schat het aantal gemartelde christenen vóór de tussenkomst van de Europese grootmachten op meer dan dertigduizend, onder wie nog meer Chinezen dan buitenlanders. Volledige dorpen werden uitgemoord, zoals *Zhujahe*, dat geleid werd door Franse jezuïeten, de paters **Ignace Mangin** en **Paul Denn**; andere werden op miraculeuze wijze beschermd, zoals *Donglu* (zie verderop).

De heldhaftigheid van de christenen uit de eerste eeuwen kende in China een wedergeboorte bij de aanvang van de 20ste eeuw. Zo werd op een bepaald moment de franciscaanse missiepost van *Taiyuan*, in de provincie Shaanxi, door de naderende bandieten bedreigd. Zeven franciscanessen van Maria – onder wie de Vlaamse zuster Maria-Amandina (zie kadertekst p. 8) – vroegen aan **Mgr. Grassi** om bij de weeskinderen te mogen blijven voor wie ze al die tijd gezorgd hadden: « Excellentie, om de liefde Gods, belet ons niet te sterven samen met u. We vrezen de dood niet, en evenmin de folteringen waarmee de vice-koning ons in zijn woede bedreigt; we zijn naar hier gekomen om de naastenliefde te beoefenen en, als het moet, ons bloed te vergieten uit liefde tot Jezus-Christus. » Nadat ze de toelating verkregen hadden, bevalen ze hun ziel toe aan Onze-Lieve-Vrouw van de Engelen en stapten toen vastberaden hun dood tegemoet. Hun offer is niet vergeefs geweest: het bisdom Taiyuan is vandaag, ondanks de communistische vervolging, één van de bloeiendste !

Niets is ontroerender dan het relaas van het martelaarschap van **Anna Wang**, veertien jaar oud. Nadat

[zie verder pagina 9]

DE « WITTE DAME » VAN DONGLU

« In juni 1900 vallen veertigduizend Boksers het dorp Donglu aan, op ongeveer 175 km ten zuiden van Peking. Ze zijn gewapend met speren en hakmessen en achten zich onkwetsbaar. Maar deze keer stoten ze op onvoorziene weerstand. De zowat zevenhonderd christenen van het dorp, versterkt door meer dan negenhonderd vluchtelingen, hebben hun verdediging opgezet. Ze hebben brede grachten gegraven rond het dorp, de aarde aan de binnenkant opgegooid om verdedigingswallen te vormen en kale takken voorzien van lange doornen in de grond gestoken. Twee onder hen zijn struikrovers geweest in Mongolië. Ze hebben elk een geweer en kogels. De Boksers vallen viermaal aan, maar worden telkens teruggedrongen met grote verliezen. De christenen achtervolgen hen terwijl ze roepen: *“Dood aan de Duivel, dood aan de Duivel!”* Elke dag draagt een priester het Heilig Sacrament rondom de versterkingen. De christenvrouwen en de kinderen volgen hem terwijl ze het Rozenhoedje bidden en de litanieën van de Heilige Maagd: *“Hulp der christenen, bid voor ons!”* »

« In de maand juli doen de Boksers een beroep op het keizerlijk leger. Verschillende duizenden soldaten bewapend met geweren en oude kanonnen, gaan in de aanval – vierenveertig keer zegt men. Telkens worden ze teruggedrongen, waarbij ze op het terrein kanonnen en geweren achterlaten. Na 15 augustus bereikt het nieuws van de inname van Peking door de buitenlandse troepen Donglu. De Chinese soldaten trekken zich terug terwijl ze van ver roepen: *“Leef in vrede, we ver trekken.”* Tweëntwintig christenen waren gestorven, het merendeel door ongelukken met wapens die ze tevoren nooit gehanteerd hadden. Talrijke Boksers die later bekeerd werden, geven toe dat hen de grootste schrik ingeboezemd was door een *“witte Dame”* die herhaaldelijk verschenen was boven de plaats. In hun ogen was dit het vanzelfsprekende teken dat wie het dorp zou binnengaan er niet levend uit zou komen [dit is het teken van de « Vrouw » die de Draak overwint...]

« Na de succesvolle weerstand tegen de Boksers verbeterd men de versterkingen van het dorp: grote poorten naar het oosten, het westen, het noorden en het zuiden, en boven elke poort een inscriptie: *“Hulp der Christenen”, “Toren van David”, “Heilige Michaël”, “Heilige koning Lodewijk”*. De lazaristen bouwen een grote kerk, scholen en een klooster voor Chinese zusters, de Josefienen, die de meisjes onderricht geven. Op 15 augustus 1915 wordt Donglu het centrum van een decanaat dat dertien parochies omvat, negentien priesters en tweeënveertigduizend christenen verspreid over zowat tweehonderd christelijke gemeenschappen. **De streek wordt terzelfdertijd een**

groot centrum van Mariadevotie. Een eerste schilderij van Maria die het Kind Jezus draagt en omringd is door de gelovigen van Donglu, wordt achter het altaar geplaatst: *Onze-Lieve-Vrouw van Donglu*.

« In 1908 laat pater Flament een ander, nog indrukwekkender schilderij maken in het atelier van de jezuïeten van Sjanghai. Het is **Maria, Koningin van China**: de Heilige Maagd is gekleed als keizerin van China, gezeten op de keizerlijke troon, met een kleine Jezus die links van de troon rechtop staat en gekleed is als Chinese prins. Bovenaan het schilderij kan men lezen: *“Moeder Gods, Koningin van Donglu, bid voor ons.”*

« In 1928 vragen de pauselijke afgevaardigde, Mgr. Costantini, en talrijke bisschoppen aan pater Trémorin, lazarist en pastoor van de plaats, om van Donglu een bedevaartsoord te maken. In mei 1929 [jaar van de verschijningen in Tuy!] wordt de bedevaart plechtig ingehuldigd in aanwezigheid van vier bisschoppen.

« Tijdens de Tweede Wereldoorlog teisterden het Japanse leger en de communistische guerilla's de streek. Alle kerkgebouwen worden in brand gestoken op Stille Zaterdag 1941.

« Vandaag herrijst de christenheid van Donglu uit haar ruïnes. Een grote basiliek toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw van China is in aanbouw van maart 1989 tot mei 1992. Het enorme bouwwerk uit baksteen, bedekt met glanzende metaalplaten, verheft zich aan de rand van het dorp. Twee hoge spitsen wijzen naar de hemel. Zoals in Chartres domineert het grote gotische bouwwerk een onmetelijke vlakte waar de tarwe- en maïsogsten rijpen.

Het is het werk van de arme landbouwers, katholieken ondanks en tegen alles. Elk jaar in de maand mei komen twintigduizend pelgrims te voet toegestroomd uit heel de streek, zonder acht te slaan op de wegversperringen die door de staatsveiligheid zijn aangebracht. »

(pater J. Charbonnier, *Histoire des chrétiens de Chine*, Desclée, 1992, pp. 241-243)

De geschiedenis van Donglu, bloem van de missies die de lazaristen in Noord-China hadden, is sterk zinnebeeldig. Vóór zijn bekering was het dorp verdeeld in twee “clans”. Het werk van de missionarissen gekoppeld aan de mirakels en de genaden die de Onbevleete er overvloedig verspreid heeft, hebben van deze christenheid iets prachtigs gemaakt, maar onder de communistische vervolging heeft de ingewortelde verdeeldheid opnieuw de kop opgestoken: de “ondergrondsen” staan tegenover de “officiële”. Morgen zal de Onbevleete het mirakel bewerken al deze katholieken terug te verenigen in één en dezelfde Kerk!

EEN VLAAMSE MARTELAARES IN CHINA

Eén van de slachtoffers van de Bokstersopstand in de provincie Shaanxi was een Vlaamse franciscanes: **zuster Maria-Amandina**, Pauline Jeuris uit Schakkebroek bij Herk-de-Stad.

Pauline Jeuris werd geboren in 1872 als zevende kind in een landbouwersgezin. Na de dood van haar moeder – in het kraambed, van haar negende kind – was het vooral haar oudere zus Rosalie (de latere zuster Honorine) die zich over haar ontfermde. Als jong meisje ging Pauline “dienen” bij de Zusters van Liefde in Sint-Truiden. De overste zendt haar naar Kwatrecht voor verdere opleiding, want het dienstmeisje is verstandig en een parel van een kind. Stilaan rijpt haar roeping, en tenslotte staat haar beslissing vast: ze wil, zoals Rosalie, franciscanes worden, missionaris van Maria.

Nog vóór het einde van haar noviciaat wordt ze naar Marseille gestuurd om ziekenverpleging te leren. Als zuster Maria-Amandina vertrekt ze op 12 maart 1899 naar China. Haar opdracht: ten dienste staan van kinderen en zieken op een missiepost in de provincie Shaanxi. En van deze opdracht kwijt “het blijie nonneke” (zo noemen de Chinezen haar) zich voorbeeldig.

« Inmiddels was de Bokstersopstand aan 't broeien en groeien. Haat jegens vreemden, een wilde xenofobie, die op grond van een weerzinwekkend bijgeloof omsloeg tot furie tegenover de kristenen. Nu komen er bange dagen over de weerloze missie van Sjansi, maar het godsvertrouwen staat hoger dan alle nood. Na wederwaardigheden allerhande, worden 33 onschuldigen, 2 bisschoppen, 2 paters, een broeder, 5 Chinese seminaristen, 7 Franciskanessen van Maria, 6 weeskinderen en 10 knechten van de residentie als boeven naar de gevangenis gevoerd.

« Enkele dagen later gaat de tocht naar het gerechtshof. Langs de weg staat een opgezweept menigte die de voorbijtrekkende “honden van kristenen” met vreselijk misbaar vervloekt. Vóór het gerechtshof houdt de stoet halt. Mgr. Grassi, de grijze bisschop die meer dan dertig jaar in China verblijft, wordt met een dubbele dolksteek in de borst geveld. Dat is het signaal van de afslachting. Weldra liggen de verminkte lijken van al de missiehelden in hun bloed door elkaar. Het is 9 juli 1900, vijf uur 's namiddags.

*« Als de avond invalt, zien velen, ook heidenen, en op verre afstand, stralenbundels van de plaats der martelie omhooggaan. Sanguis rutilat! Bloed schittert. Het heeft boven Sjansi, als zo dikwijls boven China en de wereld, de Hemel open geschitterd! » (Mgr. K. Cruysberghs, *Groten uit ons volk*, 1951, pp. 135-36).*

zij met een buitengewoon geloof en zeer kalm haar lotgenoten moed had ingesproken, wachtte ze geknielt, in gebed en met haar gezicht gekeerd naar de dorpskerk haar beurt af.

« De bandiet, Song genaamd, die zich klaarmaakte om haar te doden, houdt plots halt, komt voor haar staan en zegt: “Zie toch af van je geloof!” Anna, verzonken in

gebed, hoort hem niet. De man tikt met zijn vinger op haar voorhoofd. Anna richt zich op en wijkt achteruit: “Raak me niet aan, ik ben christen, geen sprake van dat ik verzaak aan mijn geloof. Liever dan mijn geloof af te vallen, sterf ik.” De ongelovige gaat in de tegenaanval: “Waarom zweer je je geloof niet af? Als je dat doet, zullen wij je aan een rijke man uithuwelijken die je een aangenaam leven zal bezorgen.” Ze antwoordt: “Ik wil mijn geloof niet afvallen. Trouwens, ik ben reeds verloofd”, en terwijl ze de kerk van Weicun aanwijst: “Ik ben verloofd met Weicun.” De bandiet hakt haar linker-schouder af en herhaalt zijn vraag: “Ga je aan je geloof verzaken?” Geen sprake van natuurlijk. Een tweede slag. Het jonge meisje knielt neer, met stralend gezicht: “De poort van de hemel is open”, zegt ze; vervolgens spreekt ze zacht driemaal het woord “Jezus” uit. Ze buigt dan het hoofd en strekt haar hals. De bandiet Song heft zijn zwaard op en onthoofd haar met een vreselijke slag. Het hoofd van de maagd rolt over de grond. De witte duif vliegt op en gaat zich nestelen in de schoot van haar hemelse Bruidegom » (Charbonnier, p. 152).

« DE KELK GEVULD MET BLOED »

De laatsten op de lijst zijn twee salesianen. De volgelingen van de heilige Joannes Bosco waren in het bisdom Kanton aangekomen in 1918. Hun overste, don **Luigi Versiglia**, kende de voorspelling van de stichter: « Als de tijd gekomen is, zullen onze missies ons tot in China brengen, maar we mogen niet vergeten dat we erheen gaan voor de verlaten kinderen. » In 1918 vertrouwde Mgr. de Guébriant hen heel het noorden van zijn immens bisdom toe. Op vraag van don Versiglia kwam er weldra versterking aan. In hun bagage brachten ze een mooie kelk mee, een geschenk van de algemene overste.

Toen don Versiglia de kelk zag, was hij zeer ontroerd. Hij verklaarde: « Don Bosco zag in een droom dat wanneer in China een kelk met bloed gevuld zou zijn, het werk van de salesianen wonderbaarlijk verspreid zou zijn onder dit onmetelijke volk. Je brengt me de kelk die don Bosco gezien heeft. Het is aan mij ze te vullen met bloed om het visioen werkelijkheid te laten worden. »

Hij zou inderdaad vallen onder de slagen van een bende communistische rebellen die de streek afschuimde, op 25 februari 1930. Hij bood aldus, samen met zijn gezelschap, de eerstelingen aan van een nieuwe en uiterst bloedige oogst aan martelaren: de slachtoffers van de maoïstische revolutie. En deze revolutie vloeiende voort uit de « **dwalingen van Rusland** » waarover Onze-Lieve-Vrouw zo duidelijk gesproken had...

Maar het Geheim van Fatima belooft ons ook duidelijk de renaissance van de Kerk der martelaren: « *Onder de beide armen van het Kruis stonden twee Engelen, ieder met een kristallen schenkan in de hand. Daarin verzamelden zij het bloed van de Martelaren en daarmee besprenkelden zij de zielen die naderden tot God.* »

broeder Thomas van O.L.V. van Altijdurende Bijstand

GENERAAL MIHAILOVITSJ

SERVISCHE HELD EN CHRISTELIJK MARTELAAR

IV. HET VERRAAD VAN DE GEALLIEERDEN, 1942-1944 (VERVOLG)

EEN STAALTJE VAN DESINFORMATIE: DE BRUG VAN VISEGRAD

Op 8 september 1943 ondertekent Italië zijn capitulatie. Deze gebeurtenis heeft belangrijke gevolgen voor het Joegoslavisch schaakbord. Enerzijds doet de aanwezigheid van geallieerde troepen aan de overzijde van de Adriatische Zee de hoop rijzen op een spoedige bevrijding, anderzijds is de ontwapening van de Italiaanse troepen die gelegerd zijn op Joegoslavisch grondgebied voor de weerstanders de gedroomde gelegenheid om wapens en munitie buit te maken, waaraan groot gebrek is. Door een reeks schandalige manoeuvres bevoordelen de geallieerde missies systematisch de partizanen, ten nadele van de tsjetniks. De BBC speelt in deze discriminatie een sleutelrol, zoals blijkt uit de episode van de verovering van de brug van Visegrad, een operatie die Mihailovitsj zelf voorbereid heeft:

« De stad Visegrad, gelegen op 80 km van Sarajevo aan de rivier de Drina – de grensrivier tussen Servië en Bosnië – wordt gecontroleerd door een garnizoen van 800 Duitsers en oestasji's. Majoor Ostojitsj, die aan het hoofd staat van 2500 man die op minder dan één week tijd geronseld werden, lanceert zijn offensief in de ochtend van 7 oktober. Na de vernietiging van drie kleinere bruggen stroomafwaarts van de stad wordt het sein tot de aanval gegeven, die als een pletwals voortrolt. Bij het vallen van de avond is Visegrad in handen van de monarchisten die 500 geweren, een twintigtal kanonnen en veel munitie buitmaken. In de straten van de stad liggen de lijken van 350 vijanden verspreid.

« 's Anderendaags trekken de troepen naar de 150 meter lange spoorbrug enkele kilometers zuidelijker. Eerst overmeesteren zij het garnizoen van 300 man dat vlakbij de brug gelegerd was. Dan geven de tsjetniks verschillende duikers de opdracht om explosieven aan te brengen: het gaat om vele honderden kilo's, die men noodzakelijk acht om de stalen brug in de rivier te doen storten en zo de spoorlijn Ujitse-Visegrad te onderbreken. Tenslotte wordt aan de Amerikaanse luitenant-kolonel Albert Seitz gevraagd om het ontstekingsmechanisme in te drukken, onder luid gejuich van de tsjetniks en in aanwezigheid van Hudson, generaal Armstrong en andere geallieerde officieren.

« De dag na de operatie keren Armstrong en Seitz terug naar het hoofdkwartier van Mihailovitsj. De Brit verzendt er een rapport dat bol staat van bewondering en geestdrift; hij geeft ook het advies om op de BBC een grote weerklank te geven aan de gebeurtenis. Verschillende dagen gaan voorbij, maar de Engelse zender blijft stom. Wanneer Mihailovitsj en zijn gasten tenslotte op een avond bij een vuur zitten te praten, hoort iemand een speaker het woord Visegrad uitspreken. Iedereen spitst onmiddellijk de oren: “*De dappere partizanen hebben vorige week de vier spoorwegbruggen vernield die Ujitse en Visegrad met elkaar verbinden.*”

« Doodse stilte valt over het kamp. “Een verschrikkelijke zaak”, mompelt luitenant-kolonel Seitz verslagen. “Inderdaad verschrikkelijk”, valt Armstrong hem bij. “Sinds wanneer weigert men geloof te hechten aan het getuigenis van een Brits generaal ter plaatse?” En de Engelsman haast zich

om een nieuwe boodschap naar Kaïro te sturen met de melding dat hij persoonlijk de vernietiging van de brug van Visegrad door de monarchisten van Mihailovitsj heeft bijgevoond. *Zijn rechtzetting zal nooit verspreid worden* » (Buisson, o.c., p. 179).

Tito van zijn kant, gesterkt door de onvoorwaardelijke steun van Churchill, slaagt erin om het meeste profijt te halen uit de Italiaanse capitulatie. De grote verliezers zijn de oestasji's, die uit het veld geslagen zijn door de verdwijning van hun Italiaanse vrienden, en de tsjetniks, die door de Geallieerden afgeremd worden. Tito nodigt de eerstgenoemden uit om de rangen van de partizanen te vervoegen, met de belofte dat een kruis over het verleden zal gezet worden; velen van deze “bekeerlingen” zullen weldra opduiken onder zijn kandidaat-ministers en de leiders van zijn bevrijdingsleger! Wat de tsjetniks betreft, verhardt Tito nog zijn richtlijnen; die zijn overigens zeer effectief omdat hij door toedoen van de Britse agenten in Kaïro, die aan zijn kant staan, op de hoogte is van de militaire splannen van zijn tegenstrevers...

Mihailovitsj maakt zich nu geen enkele illusie meer over het doel dat de communistische leider nastreeft. In een brief aan zijn koning schrijft hij: « *Ik ben er vast van overtuigd dat de vernietiging van de Asmogendheden voor hem slechts een secundair probleem is, dat hem toelaat dank zij een handige en breed opgezette propaganda zijn werkelijk doel te verbergen: de machtsovername in ons land, tegen elke prijs. Daarom zal alle hulp die men hen toezendt niet zozeer de zaak van de Geallieerden dienen als wel het rekken van de burgeroorlog en de verwoesting van het staatsapparaat en de administratie. Die hulp zal dienen om de brutale dictatuur van een kleine minderheid te vestigen, in tegenpraak met de verzuchtingen van geheel de natie die slechts uit is op een democratische ordening.* »

De speciale gezant van Churchill bij Tito, Fitzroy MacLean, maakt de Britse premier attent op dit gevaar bij het overhandigen van zijn rapport. Churchill reageert cynisch:

– Hebt u de intentie om na de oorlog in Joegoslavië te gaan wonen?

– Neen, meneer.

– Ik ook niet. Bijgevolg, hoe minder u en ik ons bezighouden met de staatsvorm die de Joegoslaven zullen instellen, hoe beter. Wat ons interesseert, is te weten wie bij hen het grootste nadeel berokkent aan de Duitsers... [of het best de belangen dient van Groot-Brittannië en de grootheidswaanzin van een eerste-minister!]

IN TEHERAN BEKOMT STALIN ALLES

Na kennis genomen te hebben van de rapporten van hun respectievelijke gezanten, MacLean voor Churchill en Linn Farish voor Roosevelt – allebei duidelijk gewonnen voor de partizanen – vliegen de Britse premier en de Amerikaanse president in december 1943 naar Teheran, waar Stalin hen verwacht. Daar speelt zich een macabere tragikomedie af: het kost de rode dictator geen enkele moeite om zijn denkbelden op te leggen, en de enige prijs die hij daarvoor moet betalen

is een principieel akkoord met het concept van de “Verenigde Naties”, het maçonnieke troetelkind van Roosevelt en de laatste nieuwigheid van de Geallieerden.

« De voornaamste doelstelling van Stalin is de “bevrijding” van Centraal- en Oost-Europa om er de installatie van “broederregimes” te begunstigen. (...) De eisen van de mees- ter van het Kremlin zijn klaar en duidelijk: de stroom van de Anglo-Amerikaanse bewapening moet verder naar de U.S.S.R. vloeien; de exacte datum van operatie *Overlord* (de landing in Normandië) dient vastgelegd; bij de Anglo-Ame- rikanen moet de schrik erin gehouden worden dat Rusland een nieuw pact met Hitler zou kunnen sluiten als de Geallieerden onvoldoende blijken van goede wil geven; tenslotte moet verhinderd worden dat Churchill zijn voordelige positie ver- der zou uitbuiten door vanuit Italië door te stoten naar Wenen of de Zwarte Zee, zoals de Franse generaals Giraud en Juin onafgebroken eisen » (Buisson, p. 185).

Stalin heeft zonder omwegen verklaard: « Draja Mihailo- vitsj is een verrader van de Verenigde Naties en een bond- genoot van de Asmogendheden. » **Hij verkrijgt van zijn gesprekspartners de verzekering dat zij het “Joegosla- visch Leger in het Vaderland” definitief in de steek zullen laten.** Dat betekent op termijn de veroordeling van de enige nationale, niet-communistische verzetsbeweging die kan rivaliseren met die van de communistische partijen in de Balkan.

Bij zijn terugkeer in Kaïro treedt Churchill op als *his Master's Voice* wanneer hij tegenover de jonge koning Peter verklaart: « *Draja Mihailovitsj collaboreert met de Duit- sers.* » – « Geef me de bewijzen! » – « ***Ik heb geen bewijzen, maar ik ben ervan overtuigd dat hij collaboreert.*** » Die “overtuiging” was voor Churchill dus voldoende om te beslis- sen over het lot van een man en een volk, en tegelijkertijd over een heel deel van Europa...

EEN TRAGISCH DILEMMA

« Ondanks de beslissingen van Teheran besluit de Britse regering om Mihailovitsj een laatste kans te geven. Maar- schalk Harold Wilson geeft majoor Rootham, die aanwezig is op het hoofdkwartier van de tsjetniks, de opdracht om aan de koningsgezinde generaal te vragen dat hij de vernietiging van twee bruggen over de Ibar en de Morava zou organiseren, eind december. Een ultieme test voor zijn *goodwill* en degelijkheid, als het ware...

« Op één maand tijd is Mihailovitsj erg veranderd. Zijn gezicht is doorgroefd en zijn legendarisch goed humeur is plots omgeslagen in een constante zwaarmoedigheid. De besluiten van de conferentie van Teheran liggen aan de basis van deze sombere stemming, maar er is meer aan de hand. Hij heeft vernomen dat zijn dochter Gordana, die uit de gevan- genis van Belgrado is kunnen ontsnappen, zich heeft laten overtuigen door het communistisch ideeëngoed. Eén van zijn mannen met wie hij gebroken heeft, stuurde hem het persoon- lijk dagboek van Gordana: *Tsjitsja*, “de Oude”, heeft het handschrift van zijn kind herkend. Zijn verdriet, zo zegt men, is bodemloos » (Buisson, p. 191).

Wanneer majoor Rootham Mihailovitsj gaat opzoeken om hem de order van het geallieerd opperbevel over te maken, vindt hij de generaal niet onmiddellijk: zo weinig valt Mihailovitsj op, in kleding of in uiterlijk, temidden van de soldaten en de boeren. Draja luistert naar de mededeling,

praat nog even verder met de boeren rondom hem en neemt de Engelsman dan terzijde:

« *Uw regering maakt zich niet alleen klaar om mij in de steek te laten, maar wil bovendien dat ik de redenen voor die houding lever. Tito heeft Churchill en uw regering bedrogen. Churchill is er heilig van overtuigd dat Tito een democraat is, dat hij vecht voor de vrijheid van ons volk en voor de sociale en economische rechten van elk individu, dat hij het eigendom zal respecteren en geen geweld zal toelaten, dat hij de vriend van Engeland is. Churchill heeft niet geleefd in de republieken van Bihac en Ujitse. Hij kent de hardheid van een totalitair regime niet. Tito heeft lof gekregen, ik alleen maar verdachtmakingen. Ik ben altijd een man van links geweest zoals men me het eertijds in Belgrado verweten heeft. Nu, om me te veroordelen, noemt men mij een reactionair, een collaborateur, een dictator, een vriend van de Duitsers – ik die als enige de nederlaag afgewezen heb, terwijl de communisten er blij om waren, ik die de man ben van de 9de mei 1941 in Ravna Gora!*

– Als u weigert om die bruggen te vernietigen, zal Engeland u niet meer erkennen.

– Hebt u die boeren gezien met wie ik daarnet stond te praten? Ze wonen aan de oevers van de Ibar. Ze hebben me gesmeekt om niets te doen. Ze hebben me gesproken over hun vrouwen en kinderen, hun huizen, hun gasten. Ze hebben me gesproken over de Duitse vergeldingsmaatregelen. Die kleine brug zal in ieder geval niets veranderen aan de loop van de gebeurtenissen. Deze sabotagedaad zal u toelaten om een glorieus communiqué naar Kaïro te sturen, waarin sprake zal zijn van de dood van honderd of tweehonderd mensen die op mij vertrouwden en van de verwoesting van hun dorp. U hebt heel uw bestaan niet opgebouwd met het werk van uw handen, majoor: u hebt geen dieren gefokt, gevoed en ver- zorgd; u hebt uw eigen gereedschap niet gemaakt of uw zaaigoed voorbereid; u hebt de oogst niet binnengehaald die u heel de winter van eten moet voorzien. U kunt niet begrijpen wat het werk van de eenvoudigen is, wat het voor hen betekent als hun huis door grijnzende Duitsers afgebrand wordt.

« ***Ik heb hen gezegd dat ik voor hen zou vechten, dat ik één van hen was. Zij hebben mij hun vertrouwen geschon- ken. Begrijpt u dat gevoel van verantwoordelijkheid, die zoete plicht die men ervaart ten overstaan van mensen die u vertrouwen? Zou u dat geloof kunnen verraden?***

« *Het gaat om een ultimatum, is het niet? Om het einde van uw hulp. Weigeren om die brug op te blazen betekent niet aanwezig mogen zijn voor de bevrijding en de plaats moeten ruimen voor Tito. Drie jaren van loyale medewerking met de Geallieerden – en het resultaat zal zijn dat ik in de steek gelaten word.*

« *Ik sta voor de keuze: ofwel een handvol boeren tevreden stellen, ofwel het immense Britse Rijk. Ik kan het bevel tot de vernietiging van die bruggen niet geven* » (Buisson, p. 191).

Vanaf dat moment staat op het hoofd van Mihailovitsj een prijs. Zijn mannen weigeren nog te geloven dat de Geallieer- den hen in de steek zouden kunnen laten voor de communis- ten, maar Draja weet beter...

HET VERRAAD VOLTROKKEN

Begin 1944 vertrekken de laatste Britse officieren van bij de tsjetniks; de Amerikanen zullen niet veel later volgen. De

partizanen daarentegen worden uitgerust, bewapend en gefinancierd door de grootmachten, en leggen geleidelijk aan de hand op heel Joegoslavië. De Duitsers keren zich meer en meer af van het land, om hun westelijk front te kunnen versterken tegen een mogelijke landing en hun oostelijk front tegen de opmars van het Rode Leger.

In Londen houdt Winston Churchill op 22 februari 1944 een toespraak in het Parlement waarin hij de loftrompet steekt over Tito en de partizanen. "Een merkwaardige leider die zichzelf met roem overladen heeft in de gevechten om de vrijheid", zo klinkt het, en meteen wordt aan Tito een leger van 250.000 man toegedicht. "*Ik heb een nul toegevoegd aan de cijfers die mij meegedeeld waren om meer indruk op de parlementsleden te maken*", verklaart Churchill later aan koning Peter.

Op het terrein is de toestand helemaal anders. Op 25 mei wordt Tito in zijn schuiloord in Drvar (westelijk Bosnië) aangevallen door verschillende Duitse divisies. Hij moet zich overhaast terugtrekken en dankt zijn redding *in extremis*

alleen aan de tussenkomst van een Engels vliegtuig dat hem samen met heel zijn generale staf overbrengt naar het eiland Vis in de Adriatische Zee. De tsjetniks, die ook worden aangevallen, bieden hardnekkige weerstand en klampen zich vast aan het terrein, « maar ze hebben een verschrikkelijk tekort aan munitie: slechts vijftig patronen per geweer, vijfhonderd per automatisch wapen, duizend per mitrailleur. Deze zwakte wordt alleen gecompenseerd door de ervaring en de moed van soldaten die het beste uit zichzelf halen door het voorbeeld van hun leider » (Buisson, p. 207).

Op 5 juni wordt Rome bevrijd, maar de legers in Italië worden "bevroren" aan de Arno: in het Westen opent de landing in Normandië een nieuw front. De Balkan en Centraal-Europa zullen bevrijd worden door het Rode Leger, zoals overeengekomen met Stalin. Het verraad van de Westerse democratieën is daarmee voltrokken.

broeder Thomas van O.L.V. van Altijddurende Bijstand

[5de en laatste hoofdstuk in volgend nummer]

« ALLES WAT DE CONCILIAIRE HERVORMING AANVAARD HEEFT, STERFT AF... »

Hoe waar dit woord van abbé de Nantes is – geciteerd op p. 2 van dit nummer – mag blijken uit volgend artikel dat wij met toelating van de auteur overnamen uit *TegenStroom*, het tijdschrift van het Katholiek Vlaams Hoogstudenten Verbond Antwerpen. Het legt de vinger op de wonde: het begrip "katholiek" is een lege schaal geworden... omdat het Concilie het geloof niet gevoeld heeft, maar vergiftigd.

« De *Guimardstraat* verzet zich tegen de *lerarenpool* (n.v.d.r.: een "reserve" aan kandidaat-leerkrachten waaruit scholen zouden kunnen putten als ze interimarissen nodig hebben). De koepel van het Katholiek onderwijs vreest dat die *pool* het mogelijk maakt dat niet-katholieke leraars in het Katholiek onderwijs terecht zouden kunnen komen, en zo het pedagogisch project van datzelfde Katholiek onderwijs in gevaar brengen. Een niet denkbeeldig gevaar, twintig of meer jaren geleden misschien. Een dergelijke stellingname kan alleen maar doen vermoeden dat men in de *Guimardstraat* in een ivoren toren leeft en door een liberale Minister van Onderwijs uit zijn slaap is wakker geschud om een achterhoedegevecht te leveren. De humanioratijd van kanunnik André De Wolf is misschien al te lang voorbij, die van mij zit nog vers in mijn geheugen, en van dat project heb ik – spijtig genoeg – niet veel gemerkt. En dan verwijs ik niet alleen naar de lessen godsdienst waar vooral andere levensbeschouwingen werden bestudeerd, of aan filosofie gedaan, maar ook naar de andere lessen waar er van een dergelijk project niets terug te vinden was. Het is kenmerkend dat ook de eucharistievieringen bij het begin en het einde van het jaar, of andere speciale gebeurtenissen, steeds zeldzamer werden om uiteindelijk zelfs te verdwijnen.

« Moeten we daar eigenlijk wel zo verbaasd om zijn? Wat houdt dat pedagogisch project waarvan sprake juist in? Als laatstejaarsstudent aan de lerarenopleiding van de Katholieke Hogeschool te Antwerpen ben ik goed geplaatst om te polsen wat de toekomstige leerkrachten daaronder verstaan. Wel, als ze het begrip al verstaan, hebben ze niet het minste idee over de invulling ervan. En dat mag geen verbazing wekken. Dit jaar zullen er aan diezelfde Karel De Grote Hogeschool tientallen leerkrachten afstuderen die de laatste twee jaar van hun driejarige opleiding nooit in de les godsdienst aanwezig geweest zijn. En ook dat kunnen we hen moeilijk kwalijk nemen, want de leerstof die daar behandeld wordt, heeft evenveel te maken met godsdienst als Frans met aardrijkskunde. Ook een examen voor het vak Godsdienst lijkt een beetje te enggeestig, en dus volstaat het om een essay in te leveren waarin je jezelf als leraar bespreekt, of om een boekbespreking te schrijven van een biografie van een vrij te kiezen persoon.

« Als dus de lessen godsdienst ons niets leren over het hogervermelde *pedagogisch project*, dan misschien de lessen pedagogie? Zonder u te willen vervelen met de inhoud van dat vak over de drie jaren van de opleiding, kan ik met zekerheid stellen dat er op geen enkel moment ook maar iets levensbeschouwelijk komt bij kijken. Tenzij men het feit dat men geen leerlingen mag slaan als christelijke deugd wil beschouwen. Ook hier blijft de katholieke leraar in spe dus op zijn honger zitten. Voor ons is het verschil tussen het Katholieke en het niet-confessionele onderwijs al lang niet duidelijk meer. Hoe spijtig we dat ook mogen vinden.

« Vandaar dat de standpunten van de *Guimardstraat* slechts als een hopeloos 'achter de feiten aanhollen' kunnen beschouwd worden. Al bedoelen ze het misschien goed, ze hebben de zaken te lang laten verzieken. Als ze echt willen dat het Katholiek onderwijs blijft bestaan, en een verschil maakt in de opleiding van hun leerlingen – en hopelijk willen ze dat – dan zullen ze toch eerst aan de lerarenopleiding moeten sleutelen, en eerst dààr hun pedagogisch project uit de doeken komen doen. Enkel op die manier kan verzekerd worden dat samen met de leerstof in het secundair onderwijs, ook de juiste levenshouding en de juiste waardenbeleving aan onze kinderen kan meegegeven worden. Waarop wacht men nog? De tijd dringt. »

Kris Clauw, *praeses KVHV Antwerpen*

« De tijd dringt »... om de laatste restanten van het katholicisme in ons land bij gebrek aan inhoud op te doeken? Neen: om te bidden en te ijveren opdat de Kerk zou VERRIJZEN door de triomf van het Onbevlekt Hart van Maria !